

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ В ПЕРЕЯСЛАВІ
HRYHORII SKOVORODA UNIVERSITY IN PEREIASLAV

Факультет української та іноземної філології; кафедра іноземної філології, перекладу та методики навчання
Ukrainian and Foreign Philology Faculty; Foreign Philology, Translation and Teaching Methods Department

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені А.С. МАКАРЕНКА
SUMY A.S. MAKARENKO STATE PEDAGOGICAL UNIVERSITY

Факультет іноземної та слов'янської філології; кафедра англійської філології та лінгводидактики
Foreign and Slavic Philology Faculty; English Philology and Linguodidactics Department

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ВОЛОДИМИРА
ГНАТЮКА

TERNOPIL VOLODYMYR HNATYUK NATIONAL PEDAGOGICAL UNIVERSITY
Факультет іноземних мов / Foreign Languages Faculty

АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ГЕРМАНІСТІВ / UKRAINIAN GERMANISTS ASSOCIATION
UKRAINISCHER DEUTSCHLEHRER – UND GERMANISTENVERBAND

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI / UNIVERSITY OF WEST BOHEMIA (CZECH REPUBLIC)
Department of Philological Studies

UNIVERSITÀ DEGLI STUDI DI SALERNO / UNIVERSITY OF SALERNO (ITALY)
Department of Humanities (Dipsum)

DOKUZ EYLUL UNIVERSITY (TURKEY)
Department of Foreign Languages

МАТЕРІАЛИ
VII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ І ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО:
ТОЧКИ ДОТИКУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»
(3 травня 2024 р.)

PROCEEDINGS
OF THE 7-TH INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
«CROSS-CULTURAL COMMUNICATION AND TRANSLATION STUDIES: COMMON
ISSUES AND DEVELOPMENT PROSPECTS»
(May 3, 2024)

Переяслав / Pereiaslav – 2024

УДК 81'25:316.77
М58

*Рекомендовано до друку вченою радою Університету Григорія Сковороди в
Переяславі
(протокол № 11 від 24 квітня 2024 року)*

Міжкультурна комунікація і перекладознавство: точки дотику та перспективи розвитку : матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф., 3 трав. 2024 р., [Переяслав] : зб. тез : електронна кн. у 2 ч. / голов. ред. К. І. Мізін ; Університет Григорія Сковороди в Переяславі. Переяслав (Київ. обл.) : Домбровська Я. М., 2024. Ч. 1. 70 с.

Редакційна колегія: *К.І. Мізін (гол. ред.), Л.П. Летюча і Є.В. Костик (відп. ред.), Н.В. Борисова, Т.В. Заболотна, Н.Ю. Сердюк, О.Б. Скляренко, Н.С. Христич, М.Г. Шемуда.*

До збірника тез увійшли матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції «Міжкультурна комунікація і перекладознавство: точки дотику та перспективи розвитку» у м. Переяслав 3 травня 2024 року.

Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних спеціальностей.

Crosscultural communication and translation studies: common issues and development prospects : the 7-th International scientific and practical conference, May 3, 2024, [Pereiaslav] : collection of abstracts : Digital book in 2 parts / Ed. by K.I. Mizin ; Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav (Kyiv region) : Dombrovska Ya. M., 2024. P.1. 70 p.

Organizing Board: *Kostiantyn Mizin (head), Liubov Letiucha & Yevheniia Kostyk (secretaries), Nataliia Borysova, Tetiana Zabolotna, Nataliia Serdiuk, Olesia Skliarenko, Nina Khrystych, Maryna Shemuda.*

This volume includes proceedings of the 7-th International scientific and practical conference «Crosscultural communication and translation studies: common issues and development prospects», which took place in Pereiaslav on the 3rd of May 2024.

This book is presented for scholars, lecturers, post-graduate students and Philology students.

Відповідальність за достовірність викладених у публікаціях фактів, а також за можливі огріхи щодо технічного оформлення цих публікацій несуть їхні автори.

УДК 81'25:316.77
М58

© Університет Григорія Сковороди в Переяславі, 2024
© Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav, 2024

ЗМІСТ

Анатолій Загнітко	Ліво- та правобічна лінеарність локативно-прийменникових одиниць: симетрія та асиметрія	7
Леонід Черноватий	Характеристики тексту оригіналу та якість перекладу	10
Лілія Безугла	Wiedergabe der Klangmalerei in ukrainischen Übersetzungen der Lyrik R.M. Rilkes	12
Олексій Борисов	Статусно-рольова зумовленість людської комунікації: соціокультурний та лінгвосинергетичний аспекти	13
Олександр Клесник	Welcome to the Fake: Between Myth and Illusion?	15
Віталія Папіш	Проекція теорії лінгвопсихоакцентуації на дослідження мовної особистості перекладача	16
Сергій Данилюк	Specifics of the Management Process within a Cross-Cultural Communication Situation	18
Ірина Фролова	Поняття ідеології в перекладознавстві	20
Наталя Іваницька Ніна Іваницька	Argumentation in Multilingual Academic Discourses	21
Вікторія Громовенко	Композиційна специфіка публічного виступу (на прикладі банкетної промови)	23
Світлана Алексенко	Перекладацькі стратегії адекватної передачі модальності художнього тексту	25
Ірина Гарбера	Linguistic and Cultural Concept of CONFLICT: a Comparative Lexicographic Interpretation	27
Кристіна Головенко	Відтворення англомовних модальних дієслів українською мовою (на матеріалі відео-промов TED Talks)	29
Наталя Ковальчук	Post-Editing as the Instrument to Intensify Students' Analytical Activity	31
Оксана Ковтун	Проблема перекладу станівника англійської мовою	32
Леся Овсієнко	Емоційне забарвлення компаративних фразеологічних одиниць сучасної німецької мови	34
Тетяна Давидова Чжен Цзішань	Концепт YOUTH як базовий концепт сучасного молодіжного англомовного роману	36
Юлія Молоткіна	Translating Humor: Cross-cultural Challenges and Strategies for Effective Communication	37

Олександра Пальчевська	Мотиваційний потенціал номінацій на позначення людини в англійській та українській народній мові XIX ст.	39
Анастасія Петрова	The Role of Language in Intercultural Communication	40
Єлизавета Пересада	Особливості перекладу графічних евфемізмів англійської мови на українську мову	42
Олеся Скляренко	Peculiarities of Translation of Instruction Manuals	43
Світлана Танана	Туристичний дискурс як джерело дослідження лінгвокультурологічних аспектів перекладу	45
Оксана Чайка	Challenges in Translating Legal and Political Texts from an Intercultural Lens	47
Марина Шемуда	Глобалізація англійської мови в міжкультурній комунікації	48
Марія Маланюк	Граматичні трансформації при перекладі концепту «DANGER» у англо-українських текстах телерадіокомпанії BBC	51
Павло Покотило	Деякі особливості вигаданих світів американської і англійської фантастики	52
Карина Островська	Важливість ділової англійської мови у міжнародному маркетингу	53
Олена Бугайчук	Grundlagen des Rechts mit Dhoch3	55
Олег Войтович	Особливості відображення термінів перекладознавства в словничках до підручників та посібників із транслятології	56
Іванна Карпуша	Роль медіаперекладу у процесі міжкультурної комунікації	57
Павло Фармагей	Specifics of military abbreviations and terms translation in the context of modern Ukrainian and English media discourse	60
Вероніка Кондрук	The Use of Anglicisms by Italian-Speaking Language Users	61
Олексій Дейкун	Перекладацька модель пониження статусу суб'єкта в заголовках текстів новин BBC News Україна	63
Роман Луценко	Адаптація як виклик для сучасного перекладача	65
Ніна Сідько	Формування готовності майбутніх учителів іноземних мов до ділової комунікації	66

CONTENTS

Anatolii Zahnitko	Left- and right-handed linearity of locative-pronoun units: symmetry and asymmetry	7
Leonid Chernovaty	Source-texts characteristics and the target-text quality	10
Liliia Bezugla	Wiedergabe der Klangmalerei in ukrainischen Übersetzungen der Lyrik R.M. Rilkes	12
Oleksii Borysov	The Status-role Conditioning of Human Communication: Sociocultural and Linguo-synergetic Aspects	13
Oleksandr Kolesnyk	Welcome to the Fake: Between Myth and Illusion?	15
Vitaliia Papish	Projection of the theory of linguopsyoaccentuation on the study of the linguistic personality of the translator	16
Serhiy Danylyuk	Specifics of the Management Process within a Cross-Cultural Communication Situation	18
Iryna Frolova	The Notion of Ideology in Translation Studies	20
Natalia Ivanytska Nina Ivanytska	Argumentation in Multilingual Academic Discourses	21
Viktoriia Hromovenko	The compositional specificity of public speaking (the case study of banquet speech)	23
Svitlana Aleksenko	Translation Strategies for Adequate Delivery of a Literary Text Modality	25
Iryna Harbera	Linguistic and Cultural Concept of CONFLICT: a Comparative Lexicographic Interpretation	27
Krystina Holovenko	English Modal Reproduction in Ukrainian (on the material of TED Talks video speeches)	29
Natalia Kovalchuk	Post-Editing as the Instrument to Intensify Students' Analytical Activity	31
Oksana Kovtun	The problem of translating the category of state into English	32
Lesia Ovsienko	Emotional Coloring of Comparative Phraseological Units of the Modern German language	34
Tetiana Davydova Chzhen Tszishan	Concept YOUTH as the basic concept of the contemporary English youth novel	36
Yuliia Molotkina	Translating Humor: Cross-cultural Challenges and Strategies for Effective Communication	37
Oleksandra Palchevska	Motivational Potential of Nominations for the Designation of a Person in the English and Ukrainian Vernacular of the XIX-th Century	39

перекладознавчих досліджень, часто схильні розширяти поняття ідеології за межі політичної сфери і визначати її в досить політично нейтральному значенні як «набір ідей, який організовує наше життя та допомагає нам зрозуміти ставлення до нашого довкілля» (Calzada-Pérez, 2003: 5), як систему, що утверджує, та особливим чином організовує та контролює одну з форм ментальної репрезентації, яку поділяє суспільство; як організовані оцінні переконання, що традиційно називають «ставленнями», та які поділяються соціальними групами (Dijk, 1996: 7).

Саме таке – широке – розуміння ідеології є сьогодні актуальним для перекладознавчих студій.

ЛІТЕРАТУРА

Calzada-Pérez, M. (2003). Introduction. *M. Calzada-Pérez (Ed.) Apropos of ideology* (pp. 2–5). Manchester : St. Jerome.

Cambridge Dictionary. Retrieved May 6, 2023, from <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/ideology>.

Dijk, T. A., van. (1996). Discourse, opinions and ideologies. *C. Schäffner & H. Kelly-Holmes (Ed.) Discourse and ideologies* (pp. 7–21). Philadelphia: Multilingual Matters.

Fawcett, P. (1998). Ideology and translation. *M. Baker (Ed.) Routledge encyclopedia of translation studies* (pp. 106–107). London: Routledge.

Schäffner, C. (2003). Third ways and new centres: Ideological unity or difference? *M. Calzada-Pérez (Ed.) Apropos of ideology* (pp. 23–41). Manchester: St. Jerome.

Tahir-Gürçağlar, Ş. (2003). The translation bureau revisited: Translation as symbol. *M. Calzada-Pérez (Ed.) Apropos of ideology* (pp. 113–129). Manchester: St. Jerome.

Natalia Ivanytska

*Doctor of Philological Sciences, Full Professor,
Head of the Foreign Philology and Translation Department,
Vinnytsia Institute of Trade and Economics of
State University of Trade and Economics,
Vinnytsia, Ukraine*

Nina Ivanytska

*Doctor of Philological Sciences,
Full Professor of Ukrainian Language Department,
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Ukraine
Vinnytsia, Ukraine*

ARGUMENTATION IN MULTILINGUAL ACADEMIC DISCOURSES

Traditionally, the theory of argumentation is studied not only in linguistics; mathematicians, computer scientists, lawyers, etc. are interested in it. The

multidimensional nature of argumentation allows us to consider this phenomenon from the point of view of several approaches: communicative, psychological, cognitive, pragmatic (Іваницька, 2021; Яхонтова, 2009; Gira, Paily, 2020). Today, the most relevant is the study of the theory of argumentation in the aspect of communicative linguistics and pragmalinguistics (Гладьо, Чугу, 2016).

A critical analysis of previous works has led us to propose a new classification scheme for the argumentation strategy of academic discourse. This scheme identifies three main tactics: rational argumentation of the thesis, irrational argumentation, and analogical argumentation. The tactic of rational argumentation of a thesis can be implemented through an argument chain, cause-and-effect argumentation, and the use of numerical data, statistics, and examples. The tactic of irrational argumentation includes intertextual techniques (appeal to authority, citation, background knowledge, etc.) and appeal to the emotional sphere of the addressee. The tactic of analogical argumentation is implemented through the techniques of object identification, quantitative qualification and similarity.

The implementation of rational, irrational and analogical argumentation, as evidenced by the respective tactics and strategies, has both common and distinctive tendencies in English and Ukrainian discourse. In particular, the following cross-linguistic features have been identified for rational argumentation: in English-language academic articles, the most common technique is the argumentative chain, while Ukrainian-language discourse also employs this technique, albeit with a lower frequency, and in Ukrainian-language articles, cause-and-effect argumentation is common. The tactic of irrational argumentation appeals to the intertextuality and emotional sphere of the addressee. The most common in this context is an appeal to authority, which shows similar tendencies to the presence of the image of an author who presents the results of their own research, having processed the work of other scholars.

The differences in the implementation of the strategy of argumentation in academic discourse can inform translation practice, particularly when choosing particular argumentation tactics. For example, the tendency of English-language discourse to actively use rational argumentation, in particular the argumentative chain technique, can be extrapolated to the author's translation of a scientific text and "adapt" the Ukrainian original to English-language traditions. Conversely, the tendency to appeal to the emotional sphere within Ukrainian discourse, albeit to a minor extent, is not typical of English language contexts. This should be considered when translating.

REFERENCES

Гладьо, С. В., Чугу, С. Д. (2016). Лінгво-прагматичний аспект аргументативного дискурсу. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. 10 (1), 134-139.

Іваницька, Н. Б. (2021). Реалізація комунікативної стратегії переконання в різномовних наукових статтях: зіставний аспект. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*, 32 (71), 1, 220-228.